



Care este oare identitatea europeană actuală? De o vreme, Europa nu mai creează politică globală ci devine un actor de rang II. Nu are puterea economică, politică, militară, nu mai are influență, este dependentă de resurse la care accesul este chestionabil... și ajunge să fie al cheremul altora. Criza internă este consecința unei astfel de realități, cu efecte majore pe toate planurile. Nu e bine așa. Europa a devenit oarecum senilă, își amintește vag de vremurile când europenii erau o mare putere globală, dar acum e pe panta pe care alunecă lin în jos. UE e încă plină de ifose, dar de fapt este incapabilă de a își analiza situația și de a pune la punct structurile strategice care să îi permită... supraviețuirea. Când vezi “declarații politice” ale “liderilor” de pe la Brussel și le compari cu “real life” de prin teritoriile europene, pare că pământul bruxelez trăiește în ceva “realitate alternativă”. Nu te poate mira că șomerul spaniol, tânărul grec sau intelectualul maghiar îl percepe pe bruxelez ca fiind un fel de klingonian. Zona euro versus valute naționale, politicile fiscale și economice diferite la nivelul țărilor membre, delegarea parțială de putere către UE dar “cu reținere”,... a reușit să creeze o struțo-cămilă destul de împiedicată. Situația produce frustrare și euroscepticism, aflate în creștere. În noile alegeri europarlamentare se prefigurează o creștere a proporției euroscepticilor și a ultranaționalistilor, așa că din acest punct de vedere coerentizarea UE devine și mai improbabilă.

Este jalnic când în Europa sunt mai cunoscuți politicieni de vârf din USA și Rusia, decât cei din UE; și totodată sunt mai respectați de marile mase de oameni, inclusiv liderul chinez căruia nu i se reține numele. În UE pe la vârfuri sunt niște politrucii care nu au forța necesară, nu sunt lideri de calibru ci niște birocrați cu prezențe temporare și ușor de uitat, care au ajuns din cvasi-hazard să fie măscăricii de serviciu. Au ei capacitatea de a face analize macro socio-politice și a trasa linii strategice de înaintare și au ei curajul de a zice lucrurilor pe nume? Cei care ajung în structurile europene – europarlamentari – sunt aleși nu în general de europeni ci de oameni din țările lor de proveniență... doar de greci, doar de bulgari șamd. Europarlamentari pot ajunge oieri, tribuni sau botoxate, “independenți” sau “independente” rezultate din mizerabilitatea “jocului politic”. Dintre cei de pe la vârfurile politice ale UE, sunt destui care par că au venit de la școala ajutoare; unii par că nu au nici frizeri. Asta nu e bine. Dacă le ascuți alocuțiunile, constăți că astfel de creaturi greu au capacitatea de a înțelege contexte ceva mai complexe, și nu poți avea pretenția să existe capacitatea intelectuală de a dezvolta strategii coerente care să definească priorități pentru politicile europene vitale pentru supraviețuirea noastră în complicatul secol 21. Desigur, există prin structurile UE și mase mari de experți, dar dacă nu avem leadershipul politic European... și trebuie subliniat din nou: European, nu reprezentând interese ale statelor “naționale”... praful se alege din viitorul UE și nu numai.

Dacă privești centrele de putere relevante la nivel global, vei constata fără mare surprindere că în Emisfera Sudică este destul de vagă situația; în Emisfera Nordică în schimb ai câteva dihanii adevărate. Sigur că trebuie să includem între acestea USA – Rusia – China și UE. Este evident ce conducere

centralizată este în Rusia, China, SUA. Nu e dificil să vezi cam ce putere politică, economică și militară au acestea; și este ușor să vezi personalitățile politice emblematiche din SUA și Rusia sau Partidul Comunist Chinez care deține Puterea. Politicienii chinezi de vârf nu gândesc în paradigma provinciei Hainan sau Sichuan ci în termen de China. Politicienii de vârf din USA nu se focalizează pe Utah, Kansas sau Ohio ci gândesc SUA în ansamblu. Să nu mai zic de Rusia. Aceste entități au o viziune politică strategică și acționează pentru a își crește influența/puterea.

Diferit de acestea, UE este o entitate mult mai complicată... pe plan intern. Avem o mică problemă cât timp nu avem o identitate, limbă europeană, o literatură europeană, o coerență europeană, reușită, o politică externă europeană, adică nu avem multe. Și problema mai mare este că multe dintre acestea nici nu le vom avea. În UE unul se gândește la Grecia, altul la Germania, altul la interesele Franței... ceea ce produce un fel de neadecvare și incapacitate a politicilor europene, o scădere a forței UE la nivel global. Cât timp interesele "naționale" sunt super-prioritare, la nivelul structurilor europene se dă o luptă între state și greu se poate contura o forță serioasă cu relevanță globală, care să se focalizeze pe problemele europene generale. Disparitățile dintre statele membre sunt uriașe și greu poți compara problematica Bulgariei cu cea a Belgiei spre exemplu. Diversitatea de componente, fiecare cu istoria ei, limba ei, cultura ei, interesele ei, conflictele ei, face ca deciziile să fie mult mai dificil de luat. Așa că se rămâne de multe ori la strategii foarte optimiste și directive birocratice... lipsite de suportul politic real și susținerea financiară care să le facă realmente implementate. Sunt produse miliarde de documente bune la nimic. Simbolic este până și faptul că deciziile sunt luate când la Brussel când la Strasbourg, iar între ele sunt mișcate mase de oameni și obiecte... o luptă de orgolii care este o mare pierdere de vreme și energie. Europa are diversitatea ei, multiculturalitatea, tradițiile, prioritățile locale, autonomii și state pitice, și multe dintre aceste aspecte pot prezenta interes, mai ales local, turistic și parțial european. Dar dacă nu există suprastructura europeană coerentă, funcțională, pierdem vremea și energia pe interminabile fricțiuni ale intereselor interne... iar consecințele nu vor întârzia să apară. Sau au apărut deja? O Lume cu resurse aflate pe terminate, dominată de coloși precum USA, China, Rusia... nu prea arată strălucit pentru noi dacă nu va exista realmente o uniune-europeană. Este nevoie de o nouă paradigmă europeană, o mentalitate care să depășească provincialismul-statal, o consolidare nu doar economică dar și politică și militară.

Până acum, Uniunea Europeană este cumva paradoxal victima statelor care îi sunt membre... dar poate să fie și altfel. La ora actuală, o bună parte din UE este dependentă energetic de Rusia; din punct de vedere militar UE este un fel de "grupa mică din NATO", structură unde controlul și puterea este de facto deținută de USA. Pentru ca lucrurile să fie puțin mai penibile, rușii dețin din ce în ce mai mari entități economice europene, iar americanii ascultă masiv convorbirile/ comunicațiile inclusiv particulare până și ale șefilor de state europene aliate... au acces la informații industriale, economice... deci ei știu cam totul, pe plan politic, personal, strategic: nu îi putem surprinde. Aliații americani ne ascultă zi și noapte și asta reprezintă o uriașă vulnerabilitate, o expunere și un dezechilibru informațional-strategic care arată cam cât de tare suntem aliați. Fosta influență europeană în Africa este deja acum pierdută masiv, iar mai recent se dezvoltă o masivă prezență chineză... și crește de la an la an. Așa că suntem

destul de bine înconjurați.

O mare greșeală este ultra-focalizarea pe aspecte economice imediate care acaparează totul; iar aspecte strategice, politice, culturale, demografice, științifice, de mediu, sustenabilitate sunt trecute pe hârtii multe, dar de facto la categoria "altele". O astfel de reacție la criză, în care focalizarea este pe aspectele economice imediate, face destul de greu credibilă ieșirea din mizerie... mai cu seamă când vezi că puterile celelalte au atât acces la resurse, putere militară, cât și destinderea care îi face capabili să te aștepte la colț; au coerența identitară, politică, organizatorică ce le permite crearea de strategie și implementare la costuri mult mai mici. Rezultă cumva din toate astea o societate europeană fragmentată, cu conflicte interne prea multe, cu o mare criză de valori, generalizată și... previzibil muribundă? Europa are 1 milion de targeturi și nu percepe că ea devine victima. Raporturile de putere se schimbă la un mod brutal de la un deceniu la altul, iar dacă vezi cam în ce direcție se îndreaptă China... și Rusia, cred că este destul de previzibil că tensiunile vor crește. Nu azi, nu în 1-2 ani, dar în 1-2-3 decenii. Iar când îți este frică, deja e mult prea târziu. Nu vezi marile animale politice europene, deoarece ele nu există. Culmea este când îți dai seama că Europa aceea unită nu există decât pe hârtie.

AUTOR: ©
[dr. Peter Lengyel](#)